

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 271

din 08 septembrie 2023

Cu privire la rezultatele controlului serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” ca urmare a petiției dnei Diana Caraman

La 16 august 2023, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a înregistrat petiția nr. 80 din aceeași dată din partea deputatei în Parlamentul Republicii Moldova, Diana Caraman. Petenta menționează că, în cadrul programului audiovizual „Secretele Puterii” din 2 august 2023, moderat de Alexandru Cozer, au fost invitați o serie de analiști, membri ai Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și ai partidului de guvernare, fiind puse în discuție recente decizii ale Curții Supreme de Justiție (CSJ) privind examinarea contestațiilor candidaților la funcțiile din CSM și Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) împotriva hotărârilor Comisiei pre-vetting. În acest context, conform celor invocate în petiție, în cadrul programului au fost expuse o serie de învinuiri și calificări, inclusiv de ordin penal, la adresa unor persoane concrete și au fost vociferate inclusiv opiniile moderatorului emisiunii, mai puțin ale celor vizați. Pe lângă faptul neinformării corecte și echidistante a opiniei publice, alegațiile și învinuirile expuse constituie o presiune mediatică considerabilă asupra justiției și a societății per ansamblu, fapt ce contravine și principiilor comunicării audiovizuale.

Un alt aspect invocat de petentă sunt titlurile emisiunii, pe care le consideră enunțuri subiective și manipulative, menite să inducă publicului percepția unor hotărâri judecătorești ilegale, în condițiile derulării unor proceduri legale, înainte de emiterea unor hotărâri finale: „Lovitură de grație dată justiției”, „Justiția, sfidată de un sistem toxic”, „CSJ s-a răzbunat pe comisia pre-vetting”. Astfel, Diana Caraman solicită CA sancționarea ÎCS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, pentru încălcarea art. 11, art. 13 alin. (1) lit. a) și b), alin. (4), alin. (5) lit. a) și c), alin. (6) lit. b) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA) și pct. 22, pct. 50 lit. b), pct. 52 din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, aprobat prin Decizia CA nr. 61/219 din 30.12.2019.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din CSMA, precum și în scopul examinării obiective a circumstanțelor sesizate, prin scrisoarea nr. 1455 din 29.08.2023, CA a solicitat ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV”, să-și expună opinia referitor la cele invocate în petiția dnei Diana Caraman. La data de 30.08.2023, prin scrisoarea nr. 179-R/23-E din aceeași dată, ICS „REFORMA ART” SRL a comunicat CA următoarele: „ÎCS Reforma Art SRL, titulara postului Jurnal TV, a luat act de scrisoarea CA nr.1519 din 29.08.2023, prin care ne-a fost remisă spre examinare sesizarea depusă de deputata în Parlamentul RM, Caraman Diana, și asupra acestora tine să expună următoarele.

Astfel, sesizarea indicată se referă la emisiunea de autor "Secretele puterii" din data de 02 august 2023, realizată de autorul și moderatorul Alex Cozer, care poate fi accesat pe site-ul <https://www.jurnaltv.md/news/c4b2b69b37faab3f/secretele-puterii-lovitura-de-gratie-data-justitiei.html>, conținutul căreia a fost apreciat de dna deputată ca fiind contrar unor prevederi ale Codului serviciilor media audiovizuale și ale Regulamentului privind conținuturile audiovizuale. E de notat că expunerile formulate în sesizare poartă un caracter abstract, vag și generalizator, care face dificilă prezentarea de obiecții, însă, în limita posibilităților ne v-am pronunța asupra acestora.

Analiza minuțioasă a circumstanțelor invocate în sesizare au atestat lipsa vreunor încălcări ale normelor legale în vigoare, precum și au indicat asupra suficienței fundamentări a judecăților de valoare enunțate atât de participanții la emisiune cât și de autorul A. Cozer, care s-au circumscris

perfect limitelor libertății de exprimare, garantate atât prin Constituția Republicii Moldova, prin Legea privind libertatea de exprimare, cât și, mai ales, prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului!

Insinuările formulate de semnatarul sesizării ar fi fost suficiente în cadrul unui stat totalitarist, dar în Republica Moldova libertatea presei este efectivă și nemijlocită, fiind reală posibilitatea presei și a persoanelor care participă la emisiuni, de a-și expune liber punctele de vedere și de a supune unei critici orice emanație de la autorități, inclusiv de la unele instanțe de judecată.

Subiectul vizat în emisiune a șocat întreaga societate, când, într-o singură zi, un complet de judecatori a anulat 21 de decizii ale Comisiei de pre-vetting și a repus în concursul pentru funcția de membri ai CSM și CSP 21 de candidați, ceea ce a afectat și zădărnicit procedura de reformare a acestor instituții și ce a atras tergiversarea și mai mult a procesului de reformare a sistemului de justiție, la care țara noastră este deja în întârziere.

De asemenea, în cadrul emisiunii a participat și dl. Ion Guzun, membru al CSM, care a expus nemijlocit poziția instituției din care face parte, care, în concordanță cu statutul său, reprezintă sistemul judecătoresc.

Niciuna din persoanele, numele cărora au fost expuse în emisiune, nu au înaintat vreo cerere de oferire a dreptului la replică sau de dezmințire, mai ales că subiectul abordat în emisiune nu antrena cumva vreo răspundere a postului Jurnal TV, ci afirmațiile expuse au vizat fie hotărârile pronunțate de aceste persoane, fie activitatea lor profesională, care se bucură de posibilitatea analizei critice fără careva limitări, atât timp cât se fundamentează suficient.

Mai mult, emisiunea vizată nu este "un program de informare", de știri, și asupra ei nu se pot aplica o parte din prevederile invocate în sesizare. Aceasta este o emisiune de autor, de analiză a evenimentelor curente, în cadrul cărora anume se prezintă diferite puncte de vedere asupra unor evenimente ce s-au derulat într-o perioadă de timp.

Ca rezultat, solicităm respingerea sesizării, însă ne exprimăm doleanța de a ne fi prezentat eventualul Raport de control ce va fi întocmit de CA pe marginea acesteia, pentru a ne putea prezenta punctul de vedere asupra constatărilor ce vor fi expuse în acesta."

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din CSMA, CA a efectuat controlul programului „Secretele Puterii” din 2 august 2023, la care face referire petenta.

Este de menționat că formatul programului este unul de dezbatere, unde moderatorul, împreună cu invitații prezenți în platou, se expun pe marginea unor subiecte actuale, de interes public. Tematica acestui program s-a axat pe starea de lucruri din sistemul judecătoresc, deciziile luate de CSM, activitatea Procuraturii Anticorupție, implicarea politicianului în acest domeniu, viziuni și așteptări în urma finisării reformei în justiție.

Programul are o durată de 1 oră 08 min. 50 sec. și este difuzat live. Invitații sunt: Ion Guzun, membru CSM, Igor Chiriac, deputat PAS, membru al Comisiei Juridice a Parlamentului, și Valeriu Pașa, Președintele comunității „WatchDog.MD”.

În program se discută preponderent despre decizia CSM din 1 august. Moderatorul explică esența acestei decizii: „Un complet de judecată, format din judecătorii Tamara Chișca-Doneva, Mariana Pitic și Ion Guzun, au decis că 21 de candidați la funcțiile din CSM și CSP vor fi trimiși la evaluare de către comisia pre-vetting. Candidați ce nu au trecut testul de integritate.” În acest context, moderatorul programului face o retrospectivă a activității judecătorilor vizati, aici sunt comentate și informațiile oferite anterior de Autoritatea Națională de Integritate (ANI), cum este cazul judecătoarei Mariana Pitic și a judecătoarei Tamara Chișca-Doneva.

La declarațiile moderatorului și ale dlui Valeriu Pașa referitor la judecătorii menționați mai sus, Igor Chiriac, deputat PAS, membru al Comisiei Juridice a Parlamentului, menționează: „Aici vreau să fac o remarcă, CSM astăzi este unul funcțional, care activează. În perioada imediat următoare urmează să fie evaluați toți judecătorii de la CSM.” Această remarcă a deputatului PAS pune accent pe legitimitatea CSM ca instituție, precum și a deciziilor adoptate de aceasta.

Este de specificat că, din min. 38 până la sfârșitul programului, sub formă statică, pe burtieră este plasat mesajul „Persoanele vizate în emisiune pot solicita dreptul la replică la numărul de telefon: 022-101-121; sau la adresa: contact@jurnaltv.md.”

Titlurile prezentate pe burtieră reflectă tematica dezbaterilor din platou. Este de menționat faptul că discuțiile dintre invitați și moderator au fost în contradictoriu. Fiecare invitat a avut posibilitatea să se expună pe marginea subiectelor abordate. Totodată titlurile nu pot fi catalogate drept subiective/manipulatoare, deoarece în program este prezentă poziția reprezentantului guvernării, deputatului PAS, reprezentantului CSM și reprezentantului societății civile, care abordează diferit, sub aspect conceptual, derularea reformei din justiție propusă de guvernare. Titlurile se modifică în funcție de discurs și reflectă comentariile invitaților prezenți în cadrul programului.

În urma controlului nu au fost atestate devieri de la CSMA.

În ședința publică din 08 septembrie 2023, membrii CA și-au expus acordul cu constatările din raportul de control.

În susținerea celor expuse, vicepreședinta CA, Ana Gonța, a remarcat că textul petiției dnei Diana Caraman este foarte general și vag, nu sunt menționate concret expunerile care ar încălca eventual prevederile articolelor din CSMA la care face referință. În petiție sunt invocate doar burtierele, niște titluri de pe burtiere, care într-adevăr pot fi interpretate, dar numai în cazul dacă sunt scoase din context, nu și în cadrul emisiunii. Mai mult, dna Caraman nu a fost vizată nicicum în această emisiune și nici fracțiunea parlamentară din care face parte. Au răsunat nume de judecători, dar prezentatorul s-a referit la cazuri arhicunoscute și arhidiscutate în spațiul public, nu a făcut declarații gratuite sau acuzații în adresa acestor judecători. Dincolo de niște aspecte strict deontologice care pot fi sesizate în acest program audiovizual, dar care nu fac obiectul nici al petiției și nici al activității CA, în opinia vicepreședintei CA nu există temei pentru a accepta petiția.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciului media audiovizual de televiziune „Jurnal TV” ca urmare a petiției dnei Diana Caraman, deputată în Parlamentul Republicii Moldova.
2. Se respinge petiția dnei Diana Caraman, deputată în Parlamentul Republicii Moldova, nr. 80 din 16.08.2023.
3. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.
4. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.
5. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU